Cyngor Addysg a Hyfforddiant Gwaith Chwarae Cymru (Gwaith Chwarae Cymru)

Adroddiad blynyddol 2025-2026

Cyflwyniad

Mae Cyngor Addysg a Hyfforddiant Gwaith Chwarae Cymru (PETC Cymru – Gwaith Chwarae Cymru) yn darparu arweinyddiaeth strategol ac arweiniad arbenigol ar addysg a hyfforddiant gwaith chwarae. Mae'r adroddiad hwn yn adlewyrchu'r gweithgaredd, y datblygiadau allweddol a'r trafodaethau a gafwyd rhwng mis Mehefin 2025 a mis Mawrth 2026, ac mae'n seiliedig ar gyfarfodydd y cyngor a'r blaengynllun sydd ar y gweill, sydd bellach yn fframio'r blaenoriaethau ar gyfer y sector.

Nodyn: yn ystod y flwyddyn hon, cytunodd PETC Cymru i ychwanegu'r is-deitl 'Gwaith Chwarae Cymru' i'w enw er mwyn adlewyrchu'r newidiadau mewn rhannau eraill o'r DU ac i gyfleu'n fwy effeithiol ei ddiben o ran cefnogi'r sector gwaith chwarae yng Nghymru. Am y rheswm hwn, cyfeirir ato bellach fel PETC Cymru (Gwaith Chwarae Cymru).

Cyflawniadau allweddol

Un o'r prif gyflawniadau yn ystod y flwyddyn fu'r cynnydd sylweddol yn yr adolygiad o'r Safonau Galwedigaethol Cenedlaethol (NOS) ar gyfer gwaith chwarae. Cafodd y safonau drafft ar draws gwahanol lefelau'r gweithlu eu datblygu a'u mireinio drwy ymgysylltiad cryf gan grwpiau ymgynghorol a grwpiau ysgrifennu, ochr yn ochr ag ymgynghoriad â'r sector drwy weminarau a thrafodaeth ehangach. Mae symleiddio'r safonau a'u cysoni â phrentisiaethau yn garreg filltir fawr ar gyfer y sector. Bydd y NOS terfynol yn cael eu cyfieithu a'u cyhoeddi yn ystod haf 2026.

Mae marc ansawdd gwaith chwarae Chwarae Cymru, *Chwarae o Safon*, wedi symud ymlaen o'r cam datblygu i gael ei lansio ac mae bellach yn y cam gweithredu cynnar. Mae treialu gweithgareddau wedi dangos bod diddordeb cryf ar draws lleoliadau gwaith chwarae a lleoliadau nad ydynt yn rhai gwaith chwarae, ac mae'r fframwaith yn cefnogi'r gwaith o wella ansawdd a chydnabyddiaeth allanol. Archwiliwyd materion yn ymwneud â chynaliadwyedd, cost a'r gallu i ehangu, ynghyd â gwaith parhaus i ddatblygu modelau cyflawni a phartneriaeth priodol.

Mae gweithgaredd darparu hyfforddiant a datblygu'r gweithlu wedi parhau i gynyddu, gyda chefnogaeth partneriaethau sefydledig a rhai sy'n dod i'r amlwg ledled Cymru a thu hwnt. Mae niferoedd arwyddocaol o ddysgwyr wedi ymgysylltu â hyfforddiant a chymwysterau gwaith chwarae, ac mae'r seilwaith yn parhau i ehangu, gan gynnwys datblygu canolfannau cymeradwy ac ehangu llwybrau i ymuno â'r gweithlu.

Datblygu cyfeiriad strategol

Un o'r datblygiadau mawr eleni fu llunio blaengynllun a chytuno arno er mwyn llywio gwaith PTEC Cymru (Gwaith Chwarae Cymru). Mae hyn wedi esblygu drwy drafodaethau ar draws nifer o gyfarfodydd ac mae'n darparu fframwaith clir ar gyfer blaenoriaethau'r dyfodol.

Mae'r prif feysydd a nodwyd yn cynnwys datblygu Fframwaith Sefydlu Gwaith Chwarae i gefnogi gweithwyr newydd sy'n cael eu recriwtio a gwella cysondeb ar draws y gweithlu. Amlygodd trafodaethau cynnar werth posibl fframwaith o'r fath a phwysigrwydd hyblygrwydd, yn enwedig mewn perthynas â darpariaeth dymhorol a sefyllfa wirioneddol y gweithlu.

Bu gwella llwybrau cynnydd drwy gymwysterau, yn enwedig i lefel 3, yn ffocws arwyddocaol, gan gydnabod y risgiau sy'n dod i'r amlwg sy'n gysylltiedig â chyllid, modelau cyflawni a gofynion y Safonau Gofynnol Cenedlaethol (NMS).

Mae'r blaengynllun hefyd yn amlygu pwysigrwydd:

- adolygu llwybrau cymwysterau
- diweddaru canllawiau a siartiau llif i reolwyr
- cefnogi cysoni â gwaith ieuenctid
- ystyried rôl y gweithlu ehangach a gweithwyr proffesiynol perthynol.

Mae'r blaenoriaethau hyn yn adlewyrchu anghenion uniongyrchol y sector a'r heriau strategol tymor hwy.

Meysydd trafod allweddol a materion sy'n dod i'r amlwg

Drwy gydol y flwyddyn, mae PETC Cymru (Gwaith Chwarae Cymru) wedi ystyried amrywiaeth o faterion sy'n effeithio ar y gweithlu gwaith chwarae. Mae'r trafodaethau wedi amlygu pryderon parhaus ynghylch cynaliadwyedd y trefniadau cyllido, digonolrwydd y gweithlu, a'r rhwystrau i gael mynediad at hyfforddiant a chyfleoedd datblygu.

Y prif feysydd trafod

- **Adolygiad o'r Safonau Galwedigaethol Cenedlaethol (NOS) ar gyfer gwaith chwarae**
  Cynnydd parhaus drwy gydol y flwyddyn, gan symud o ddatblygu'r drafft i ymgynghoriad. Mae'r adolygiad wedi symleiddio'r safonau a chryfhau'r cysondeb â phrentisiaethau, a chafwyd adborth cadarnhaol o bob rhan o'r sector.

- **Fframwaith prentisiaethau gwaith chwarae**
  Datblygiad parhaus gyda momentwm gwell ac ymgysylltiad gan bartneriaid. Amlygodd y trafodaethau gynnydd cadarnhaol a'r angen am gyfeiriad strategol mwy eglur, ochr yn ochr ag ystyriaethau'n ymwneud â diogelu, disgwyliadau o ran cyflawni a chysoni cymwysterau.

- **Cyllid, cynaliadwyedd y gweithlu a chynnydd**
  Pryder parhaus ynghylch y cyllid y tu hwnt i'r rhaglenni presennol, y gallu i recriwtio a chadw dysgwyr, a'r rhwystrau i symud ymlaen i gymwysterau lefel 3. Amlygodd yr aelodau yr angen am lwybrau cynnydd mwy eglur a chynllunio cynaliadwy ar gyfer y gweithlu.

- **Y sefyllfa o ran cymwysterau a sicrwydd ansawdd**
  Gwaith craffu parhaus ar y sefyllfa ehangach yn ymwneud â chymwysterau, gan gynnwys pryderon ynghylch cyflwyno cymwysterau allanol heb ymgynghori â'r sector. Mae PETC Cymru (Gwaith Chwarae Cymru) yn parhau i eirioli dros ansawdd, cydlyniad a chyfranogiad priodol mewn prosesau datblygu a dynodi cymwysterau.

- **Y Safonau Gofynnol Cenedlaethol a datblygiadau rheoleiddio**
  Ymgysylltu'n weithredol ag ymgynghoriadau Llywodraeth Cymru, gan gynnwys Eithriadau i gofrestru gofal plant a'r cynnig ar gyfer Cynllun Cymeradwyo Gwirfoddol a Safonau Gofynnol Cenedlaethol ar gyfer Gofal Plant Rheoleiddiedig: newidiadau arfaethedig 2025. Roedd y trafodaethau'n canolbwyntio ar y goblygiadau ar gyfer darpariaeth mynediad agored, gofynion y gweithlu, a'r angen i sicrhau bod safbwyntiau sy'n benodol i waith chwarae yn cael eu hadlewyrchu mewn polisi.

- **Fframwaith Sefydlu Gwaith Chwarae**
  Archwiliad cynnar o fframwaith sefydlu posibl ar gyfer y gweithlu gwaith chwarae, gan gydnabod yr angen am drefniadau sefydlu cyson sy'n parhau i gynnig hyblygrwydd ar gyfer darpariaeth amrywiol a thymhorol. Mae hyn bellach wedi'i gynnwys yn y blaengynllun.

- **Llwybrau cymwysterau a chanllawiau i reolwyr**
  Cydnabyddiaeth o'r cymhlethdod cynyddol yn y gofynion ar gyfer cymwysterau, yn enwedig mewn perthynas â disgwyliadau'r Safonau Gofynnol Cenedlaethol. Nododd yr aelodau'r angen am siartiau llif wedi'u diweddaru, canllawiau ac offer ymarferol i gefnogi cyflogwyr a rheolwyr.

- **Cysoni â gwaith ieuenctid a'r gweithlu ehangach**
  Trafodaeth barhaus ynghylch cysoni â llwybrau gwaith ieuenctid a chyfraniad posibl dulliau gwaith chwarae ar draws proffesiynau perthynol. Mae hyn yn cynnwys ystyriaeth o rôl PETC Cymru (Gwaith Chwarae Cymru) mewn perthynas â'r gweithlu ehangach.

- **Proffil a hyrwyddo gwaith chwarae**
  Archwilio mentrau fel Wythnos Gwaith Chwarae y DU i godi proffil, cefnogi recriwtio a hyrwyddo hunaniaeth y sector, ochr yn ochr â chyfathrebu ehangach a gweithgaredd ymgysylltu.

Cyd-destun polisi a'r sector

Mae PETC Cymru (Gwaith Chwarae Cymru) wedi parhau i gymryd rhan weithredol mewn datblygiadau polisi ehangach, gan gynnwys cyfrannu at ymgynghoriadau Llywodraeth Cymru ar y Safonau Gofynnol Cenedlaethol a'r Gorchymyn Eithriadau. Mae gan y prosesau hyn oblygiadau mawr i'r gofynion yn ymwneud â'r gweithlu, y disgwyliadau o ran cymwysterau a strwythur y ddarpariaeth, yn arbennig mewn perthynas â gwaith chwarae mynediad agored.

Mae'r trafodaethau wedi amlygu'r cyfleoedd a'r risgiau o fewn y datblygiadau hyn, gan gynnwys y posibilrwydd o ddulliau mwy pragmataidd, yn ogystal â phryderon ynghylch eu gweithredu a'r effaith ar ddarparwyr. Mae pwysigrwydd sicrhau bod safbwyntiau gwaith chwarae'n cael eu cynrychioli wrth ddatblygu polisïau wedi cael ei bwysleisio'n gyson.

Mae ymgysylltiad â gweithgaredd polisi a'r sector ehangach hefyd wedi cynnwys cydweithio â Gofal Cymdeithasol Cymru, Llywodraeth Cymru a phartneriaid eraill, gan gefnogi'r gwaith o sicrhau cysondeb ar draws y meysydd gofal plant, y blynyddoedd cynnar a gwaith ieuenctid.

Cydweithio a chyflawni

Mae gweithio mewn partneriaeth gref yn parhau i fod yn sail i waith PETC Cymru (Gwaith Chwarae Cymru). Mae cydweithio ar draws darparwyr hyfforddiant, awdurdodau lleol, sefydliadau cenedlaethol a phartneriaid y llywodraeth wedi cefnogi datblygiad strategol a darparu gweithgaredd ar lawr gwlad.

Mae enghreifftiau o hyn yn cynnwys parhau i ehangu'r ddarpariaeth hyfforddiant, datblygu llwybrau newydd i waith chwarae, a chydweithio ar fentrau datblygu ymchwil, hyfforddiant a'r gweithlu. Mae'r gweithgaredd ar draws rhanbarthau yn amlygu arloesedd a heriau parhaus, gan gynnwys cyfyngiadau ar gapasiti a phwysau ariannol.

Uchafbwyntiau aelodau'r cyngor

- **Arolygiaeth Gofal Cymru**
  Ymgysylltiad yn ymwneud â'r broses Datganiad Hunanasesu Gwasanaeth i'w gwneud yn fwy cymesur ar gyfer lleoliadau gwaith chwarae mynediad agored. Mae'r ddeialog barhaus wedi amlygu pwysigrwydd cryfhau ymwybyddiaeth a hygyrchedd cymwysterau gwaith chwarae o fewn darpariaeth reoleiddiedig a heb ei rheoleiddio.
- **Gofal Cymdeithasol Cymru**
  Cydweithio parhaus ar ddatblygu'r gweithlu a chysoni ar draws y meysydd blynyddoedd cynnar, gofal plant a gwaith chwarae. Mae'r datblygiadau allweddol yn cynnwys cwblhau Arolwg Gweithlu'r Blynyddoedd Cynnar, amlygu'r heriau recriwtio a chadw, a hyrwyddo cyfleoedd hyfforddi'n ymwneud â diogelu, lles ac iechyd meddwl sy'n hygyrch i'r gweithlu gwaith chwarae.
- **Llywodraeth Cymru**
  Ymgysylltiad parhaus â gwaith datblygu polisi cenedlaethol, gan gynnwys ymgynghoriadau ar y Safonau Gofynnol Cenedlaethol a'r Gorchymyn Eithriadau, a chyhoeddiad arfaethedig yr adroddiad cynnydd ar yr Adolygiad Gweinidogol o Gyfleoedd Chwarae. Mae'r hyfforddiant ar draws y llywodraeth a'r cynnydd yn yr ymgysylltiad â gwaith digonolrwydd chwarae wedi cryfhau proffil chwarae o fewn meysydd polisi ehangach.
- **Clybiau Plant Cymru Kids' Clubs**
  Parhau i ddarparu rhaglenni hyfforddi a chymorth ar raddfa fawr, gyda nifer sylweddol o ddysgwyr yn datblygu drwy lefel 2 a llwybrau prentisiaeth. Mae datblygiad model Llwybr i Waith Chwarae strwythuredig yn cefnogi gweithwyr newydd i ymuno â'r gweithlu, ochr yn ochr â gwaith parhaus i fanteisio i'r eithaf ar y cyllid sydd ar gael ac ehangu mynediad at hyfforddiant.
- **Playwork Foundation**
  Cymorth parhaus ar gyfer datblygu'r sector drwy weithgaredd llywodraethu, ymgysylltiad proffesiynol ac ymgysylltiad parhaus â gwaith y pedair gwlad, gan gynnwys cefnogaeth ar gyfer yr adolygiad o'r Safonau Gofynnol Cenedlaethol. Mae'r gweithgaredd ychwanegol yn cynnwys cynnal digwyddiadau'r sector a hwyluso cyfleoedd dysgu myfyriol.

- **Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam**
  Darparu hyfforddiant a gweithgaredd datblygu'r gweithlu parhaus, ochr yn ochr â mentrau lleol fel cymorth ar gyfer Ysgolion Chwarae-Gyfeillgar a phrosiectau ymgysylltu cymunedol. Mae'r gweithgaredd yn adlewyrchu darpariaeth gref a heriau parhaus sy'n gysylltiedig â chyllid a chapasiti'r gweithlu.

- **Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf**
  Integreiddio'r gwasanaeth yn sylweddol gan ddwyn ynghyd wasanaethau chwarae, ieuenctid a gofal plant mewn un strwythur, ochr yn ochr â chomisiynu darpariaeth mynediad agored a chyllid amlflwyddyn i gefnogi cynaliadwyedd a sefydlogrwydd y gweithlu.

- **Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy/rhanbarth gogledd Cymru**
  Cynyddu integreiddio chwarae o fewn gwaith cynllunio lles rhanbarthol a strwythurau byrddau gwasanaeth cyhoeddus, gan gryfhau sefyllfa strategol chwarae. Mae gwaith parhaus yn amlygu'r pwysau o ran arloesedd a chapasiti, yn enwedig mewn perthynas ag argaeledd hyfforddiant a datblygiad y gweithlu.

- **Canolfannau a phartneriaid cyflawni Agored Cymru**
  Ehangu model y ganolfan gymeradwy, gyda phartneriaethau sy'n cynyddu ar draws y meysydd addysg bellach ac uwch, awdurdodau lleol a'r trydydd sector. Mae'r ddarpariaeth yn parhau i arallgyfeirio, gan gynnwys dulliau dysgu cymysg a chyrhaeddiad daearyddol ehangach.

Edrych i'r dyfodol

Yn y dyfodol, bydd PETC Cymru (Gwaith Chwarae Cymru) yn canolbwyntio ar:

- gwblhau a gweithredu'r NOS ar gyfer gwaith chwarae
- gwneud cynnydd o ran blaenoriaethau'r blaengynllun
- parhau i gefnogi adolygu cymwysterau a phrentisiaethau a'u datblygu.

Bydd angen rhoi sylw parhaus i gyllid, cynaliadwyedd y gweithlu ac eglurder y llwybrau cymwysterau, ochr yn ochr â chefnogi darparwyr i ymateb i newidiadau polisi a'r Safonau Gofynnol Cenedlaethol wedi'u diweddaru.

Bydd PETC Cymru (Gwaith Chwarae Cymru) hefyd yn parhau i gryfhau ei waith cyfathrebu, ei dryloywder a'i rôl arweinyddiaeth yn y sector, gan gynnwys y defnydd o adroddiadau blynyddol a gweithgaredd ymgysylltu i gefnogi dealltwriaeth gyffredin o'r cynnydd a'r blaenoriaethau.

Cynhyrchwyd yr adroddiad blynyddol hwn gyda chymorth AI.

Paratowyd gan Chwarae Cymru ar ran PETC Cymru (Gwaith Chwarae Cymru).

Chwarae Cymru Play Wales

Awst 2026